

armado. Imela je izvršiti smrtni sunek, ali moji junaški bojevnikji so vzdržali v enajstih krvavih bitkah zmagovito vsak naval. Mogočno so se mogli skozi tri poletja brez skrbi za jugozapad izbojevati ogromni boji na vzvodu. Mogočno je mogel biti nedavno, utrjen na pogojih, ki jih je ustvaril in obvaroval brezprimerni odpor, pripravljen i odločilni udarec, ki je uvedel 12. bitko. Srčno se spominjam v dneh oprostite mojega Primorja vseh sijajnih činov, ki so jih od binkošti 1915, izvršili vojskovodje in čete proti Italiji. Najzvestejši spomin posvečam za vselej onim nesčetim junakom, ki so morali plačati zmago za ceno svojega življenja. Vsemogočnemu bodi hvala! Kri teh vrlih mož ni tekla zaman. Moje in mojih zvestih zavaznikov bojne sile stoji globoko v sovražnikovi deželi. Ob stražnem ognju v Furlaniji se oživljajo za mojo bojno silo ponosni spomini, spomini na davne prošle slavne dobe, v katerih korenini vojaška modrost mojega nepozabnega prastrica cesarja in kralja Franca Jožefa in ki se ne dajo nikdar ločiti od imen mojih prednikov Karla in Albrechta in spomina na Radeckega. Duh teh velikanov, ki živi v mojih četah za vse čase, naj vodi nas po poti uspeha, na katerem edino morejo moji narodi pridobiti od vsega sveta zaželjeni mir. Bog z nami!

Baden pri Dunaju, 2. novembra 1917.
Karl I. r.

Odklikovanja.

W.-B. Berlin, 2. novembra. Cesar je generala Ludendorff imenoval za šefa nizjerheinskega fizelirskega regimenta št. 39.
K.-B. Dunaj, 2. novembra. Cesar je feldmaršala Konrada v. Hötzendorff imenoval za kancierja vojaškega reda Marije Terezije, generalštabnega šefa Arturuju baronu Arz izrekel najvišjo pohvalno posebno priznanje in mu izročil osebno dekoracijo. Nadalje je podelil šefu operacijskega oddelka generalmajorju v. Waldstätten komandurni križec Leopoldovega reda z meči. — Vsa ta odklikovanja so zahvala za krasne uspehe naše ofenzive proti Italiji.

Cesar na Primorskem.

K.-B. Trst, 31. oktobra. Cesar je inspiriral danes naprave istrske obalne obrambe in obiskal razna mesta te kronovine. Vlada se je peljal iz Trsta v spremstvu došlega nadvojvode Maksa v Poreč in od tam preko Buj, Pirana, Isole in Kopra nazaj v Trst. Prebivalstvo v Poreču, ki je videlo v obisku cesarja v težkem času posebno naklonjenost za svoje, od sovražnika ponovno napadeno mesto, je pričakovalo na glavnem kolodvoru cesarjev prihod. Škot Pederzoli se je poklonil cesarju z besedami navdušenega veselja. Cesar je poslušal prisrčno poročilo o trpljenju, naloženem mestu in sprejel z odkritosrčno zahvalo zagotovila neomajne zvestobe. Nato je vladar pregledal različne vojaške naprave v okolici Poreča, nakar je šel v stolno cerkev in tam opravil kratko molitev. Med stebri pred stolno cerkvijo je čakala vladarja neka priprosta žena, ki je padla pred njim na kolena in držala v rokah prošnjo do njega. Cesar je dvignil ženo in sprejel prošnjo s prav prisrčnimi besedami. Na povratku se je cesar ustavil tudi pri Vranicu, kjer je nekaj malega zavžil. S polja vračajoči kmečki ljudje so spoznali vladarja in obkolili njegov avtomobil. Vlada je ukazal dati ljudem zajutr, kateremu vrgledu je sledilo cesarjevo spremstvo. Potem se je odpeljal cesar v Piran, kjer mu je prebivalstvu priredilo viharne ovacije. V Isoli in Kopru je bila ovacija istotako viharna. Na povratku si je ogledal cesar različne obalne obrambne informacije, odbijalne baterije, signalne postaje in druge naprave. Pri večernem odhodu v Trst je tvorilo prebivalstvo gost spalir, iz katerega so prihajali navdušeni vdanostni pozdravi. Kmalu nato je cesar odpotoval iz Trsta.

K.-B. Trst, 31. oktobra. Kakor že na kratko sporočeno, je prišel cesar 29. t. m. v Gorico. Že na poti v Gorico iz Karnice v Ajševico so se razvijale strašne slike upostose-

nja. Od Ajševice ni nikakih hiš, sploh nikakega polja in gozda več. Vila Starkenfels in lovska hiša v Panovcu sta žalostni razvalini. Pri vili Starkenfels je zastopil vladar s svojim spremstvom avtomobile, da ne moti premikanja čet in trena, ter je jahal skozi Rožno dolino v Gorico. Ob cesti stoječe čete so cesarja navdušeno pozdravljale. V Gorici je jahal cesar na Glavni trg, kjer je dobil poročila vojaških uradnikov in že došlih upravnih uradnikov ter sprejel vdanostne izjave v mestu ostalega prebivalstva; bilo je okoli 20 ljudi. Na tem dohodu je bilo žalostno, da ni bilo prebivalcev. Sovražnik jim je dal težko pokoro za njihovo zvestobo do rodne grude in države. Prebivalstvo je je sovražnik vlek s seboj malo pred dohodom naših čet, oplenil hiše in nekatere zažgal. Gorice, katero smo takoj ljubilizbognjenih lepota, ni več. Skoraj vsaka hiša kaže rane te vojne. Glavni trg je poln razvalin. Nato je cesar odjahal k razvalinam vile Starkenfels ter se odpeljal preko Komenske visoke planote v Trst, kamor je prispel pozno zvečer. — Včeraj zjutraj se je peljal cesar kljub burji in dežju preko Proseka, Nabrežine in Devina v Tržič. Med vožnjo je orkan odtrgal streho z vladarjevega voza. Kljub slabemu vremenu se je cesar peljal naprej v odprtem avtomobilu. Od Nabrežine dalje so se zopet videli sledovi ljutih bojev. Vozil se je mimo razrušenih tovarn „Adria“ pri Sv. Antonu in mimo naše ladjedelnice v zalivu Trosega; vsi objekti so ali podrti ali zgoreli docela. V Tržiču, kjer ni ostala nobena hiša nepoškodovana, je šel cesar peš na glavni trg, čez katerega je baš korakala vojaška godba, ki je takoj zavrnila ljudsko himno. — Cesar je obiskal včeraj na fronti se eskadrona dragonskega polka, v katerem je preživel svoja vojaška učna leta. Cesar je govoril z vsakim oficirjem in ukazal nastopiti moštvo, ki je služilo pri njegovem eskadronu. Pet jih je bilo. Po prisrčnem slovesu od starih tovarišev se je peljal cesar v Trst nazaj, kjer je sprejel turškega princa Osmana Fuad Effendija in nato v namestniški palači odposlanstva goriskega mesta.

Katastrofa pri Latisani.

Iz vojnoporočevalskega stana se poroča: Nekoliko prenjago razglašeno število 200.000 vjetnikov je z večerajšnjim dnem skoro že doseženo. Čete generalnega polkovnika Krobalina, infanterijskega generala Krausa, generala Belova, kakor tudi soška armada so dosegle skoro povsodi črte srednjega in spodnjega Tagliamento, zasledovaje poraženega in bežečega sovražnika. Kakšni veiktanski naporji se zahtevajo zlasti za one čete, ki prodirajo iz Julijskih Alp, pokaže pogled na zemljevid. To je skoro povsodi: povprek k prodiralnim črtam ležeče gorovje s težkimi prelazi, ki ovirajo pohod, ki pa so bili premagani kljub zoprim vremenim razmeram in odporu posameznih zapor s silo čet, ki se ne da ustaviti. Nemške divizije skupno z avstro-ogrskimi kolonami so izvršile sunek na Codroipo in so prisilile bežeče preostanke tretje italijanske armade, da je iskala svojo rešitev v prehodu čez Tagliamento pri Latisani. Proti visoko narasli reki prišlijsini italijanski oddelki so poskusili na razsežnem nepreloženem rizevem polju se še upirati, čeprav so bili večinoma že zmedeni, kar je povzročilo več prask. Ker so krenile pri Codroipo stoječe čete proti jugu in so istočasno prišle avstro-ogrske kolone vzdolž laguna na jugu, je povzročilo to popolno obkolitev proti prehodu korakajočih sovražnikovih delov. Ko so bile italijanske čete na mostišču samem se boreče vržene čez Tagliamento, se je moralo udati čez 60.000 mož z več sto topovi na prostem bojišču zmagovalcu. Ta izguba dveh ali treh zborov bojne sile in prejšnje razkosanje pomeni gotovo toliko, kakor da je tretja italijanska armada postavljena izven bojevanja. Zopet pa moramo imeti pred očmi izredne čine pohoda in brezprimerno napadalno silo zavezniških čet. Na severu so imele se na svoji poti premagati višinske pozicije kakor one na Matajurju ob neugodnem vremenu. Velikanske napore so morali prestati poveljniku zlasti glede na težkoče dovoza za četami, ali činovna sposobnost čet, ki nikdar ne omaga, je omogočila uspehe, katerim skoro ni primere v svetovni vojni.

Vojna na morju.

Dobri plen.

K.-B. Rotterdam, 31. oktobra. V drugem tednu meseca oktobra potopil je neki nemški podmorski čoln v angleškem Kanalu neki iz Amerike došli oboženi angleški parnik z 135 topovi po 75 mm, 30 havbicami po 12 cm, 50.000 granatami, 22.000 grana-

tami po 12 cm, 150.000 ročnimi granatami, 20.000 puškami, 6 pancerski avtomobili, 11 tovornimi avtomobili, 1.500.000 patronami ter 140 strojnimi puškami. (Pač lepi plen! Koliko življenj bi to strelivo hinavskih Amerikancev uničilo! — Ali — nemški podmorski čolni so na straži! Op. ur.)

32.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 31. oktobra. Eden nemških podmorskih čolnov (poveljnik kapitan-lajtnant Hashagen-Ernst) je v Atlantskem oceanu in v kanalu zopet okroglo 32.000 brutto-register-ton sovražnega prostora na trgovinskih ladjah potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

17.000 ton potopljenih!

W.-B. Berlin, 1. novembra. Novi uspehi podmorskih čolnov v Kanalu dali so 17.000 brutto-register-ton.

Potopljeno!

K.-B. Berlin 2. novembra. V Biscavi in v Severnem morju so nemški podmorski čolni zopet 2 parnika in 9 ladij na jadre potopili.

Potopljeno!

K.-B. Berlin, 3. novembra. Uradno se poroča: V zatvornem okolišu okrog Anglije so nemški podmorski čolni zopet 4 parnike in 2 ladji na jadre potopili.

Nemške zmage na morju.

K.-B. Berlin, 5. novembra. Uradno se razglašalo:

V zatvornem okolišu okrog Anglije se je 15.000 brutto-register-ton potopilo. — Eden nemških podmorskih čolnov nastopil je dne 7. oktobra t. l. v zapadno mesta Tripolis opazovane boje med domačini in Italijani in je vzel italijanske čete z dobrim uspehom pod ognj. Dne 16. oktobra obstreljeval je isti podmorski čoln učinkujoče trdnjavske naprave od Homsa (Tripolis). — Drugi nemški podmorski čoln obstreljeval je v Črnem morju od Rusov zasedeni kraj Tuapse in je potopil en s strelivom na oženi transportni parnik.

Boj v Kattegatu.

W.-B. Berlin, 4. novembra. Wolfvov urad poroča: Naka mala nemška pomočna križarka (poveljnik kapitanlajtnant v rezervi Lauterbach) je dne 2. novembra v Kattegatu po hrabrem odporu bila od premoči šestih sovražnih križark in devetih velikih torpednih čolnov potopljena. Angleško poročilo omenjena tudi uničenje desetih patroljskih ladij. To ne odgovarja resnici. Nemških vojnihi ladij se razven omenjenega parnika ne pogrša.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Zahteve kmetov.

Nemška kmetska (agrarna) stranka je odposlala pod vodstvom poslanca dra. Waldner posebno deputacijo k ministerskemu predsedniku. Predložilo se je tam neobhodno in nujne zahteve avstrijskih kmetov. Tem zahtevam se gotovo tudi vsak štajerski ali koroški kmet rad pridruži. Glasijo se te zahteve tako-le:

1. Cenitev krompirja, ki je bila dolejš deloma nepravilna, deloma krivična, naj se natančno pregleda.
2. Oddaja mrve in slame se je izvršila večinoma brez ozira na krajevne razmere; V mnogih pogorskih krajih se je toliko slame in mrve odvzelo, da je živinoreja izročena popolnemu poginu.
3. Domači mlini in manjši kmetski mlini se morejo takoj odpreti.
4. Neobhodno potrebna je enakomerna razdelitev kvot otrobov. Oni kmetovalci, ki so iz patrijotičnih vzrokov takoj po žetvi žitje oddajali, dobili so manj otrobov nego samudni kmetje.